

1. (I) Tanzimat edebiyatı, bir kültür ve siyasi hareketin sonucu olarak ortaya çıkmış bir edebi akımdır. (II) 3 Kasım 1839'da Mustafa Reşit Paşa tarafından okunan ve Gülhane Hatt-ı Hümayunu da denilen yenileşme metninin yürürlüğe konmuş olmasından doğmuştur. (III) Bu metin, daha sonraları Tanzimat Fermanı olarak adlandırılmış, gerek siyasî gerek edebî gerekse toplumsal hayatta Batı'ya yönelmenin resmi bir belgesi sayılmıştır. (IV) Edebiyat tarihçilerimiz de 1839 yılını edebiyatta yeniliğin başlangıcı olarak kabul etmiştir. (V) Tanzimat Edebiyatı ise siyasi Tanzimat'ın ilanından yaklaşık 20 yıl sonra, 1860'ta, Şinasi'nin Tercümanı-ı Ahval Gazetesi'ni çıkarmasıyla başlamış ve 1901'e kadar sürmüştür.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Tanzimat edebiyatının özellikle ilk devirlerinde yetişen sanatçıların çoğu; Fransız devrimci yazarlarının etkisinde kalarak eserlerinde zulme, haksızlığa, geriliğe karşı şiddetli bir mücadeleye girişmişler; vatan, millet, hürriyet, hak, adalet, kanun, meşrutiyet gibi kavramları yaymaya çalışmışlar, "toplum için sanat" anlayışını benimsemişlerdir.

Aşağıdakilerden hangisinde verilen yapıt – sanatçı eşleştirmesi bu parçada sözü edilen anlayışla ilgili değildir?

- A) Harabat - Ziya Paşa
B) İntibah - Namık Kemal
C) Kısadan Hisse - Ahmet Mithat Efendi
D) Şair Evlenmesi - Şinasi
E) Henüz On Yedi Yaşında - Ahmet Mithat Efendi

3. Tanzimat Dönemi edebiyatçıları, genel olarak toplumun zengin kesiminden çıkmış, iyi yetişmiş kişilerdir. Halk kökenli değildirler ama halkı bilinçlendirip uyandırmaya çalışmışlardır. Hepsinin müşterek tarafıysa Batı hayranı olmalarıdır. Fransız kültürüyle yetişmişlerdir. Onlar, 18. yüzyılda yaşamış Montesquieu, J.J. Rousseau, Voltaire gibi yazarların düşüncelerine bağlanmışlardır.

Bu parçadan Tanzimat Dönemi edebiyatçıları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Varlıklı ailelerden gelerek iyi eğitim aldıklarına
B) Toplumsal bir amaçla hareket ettiklerine
C) Batı dünyasının kültürünü yakından tanıdıklarına
D) Düşünce yapılarında özgün olamadıklarına
E) Batı edebiyatı türlerini yerinde öğrendiklerine

4. Tanzimat sanatçılarının asıl gayesi, Batılı anlamda bir Osmanlı

kurmak için halkı eğitmek ve bilinçlendirmekti. Bu amaçlarını gerçekleştirmek için halka en çabuk ulaşabilecekleri aracı kullandılar. Şüphesiz bu araç da gazeteydi. Bu dönem sanatçıları gazeteyi siyasî, toplumsal ve edebi çalışmalarının merkezi haline getirdiler. Öyle ki yurt dışına kaçmak zorunda oldukları zamanlarda dahi gittikleri yerde gazete çıkarmaya devam ettiler. **Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen gazetelerden biri değildir?**

- A) Hürriyet
- B) Alemdar
- C) Muhbir
- D) Tasvir-i Efkar
- E) Tercüman-ı Ahval

5. I. Yabancı kıyafet ve âdetlerin görülmeye başlanması
II. Medreseler ile Batı tarzında açılan okulların aynı anda eğitime devam etmesi
III. Fransa Departman Meclisleri örnek alınarak bazı sancaklarda meclislerin kurulması
IV. Avrupa'daki ilim ve fikir hayatıyla temas sağlamak için Encümen-i Danişin kurulması
V. Yabancıların tiyatrolar sahnelemeye başlaması
Yukarıda numaralananlardan hangisi Tanzimat Fermanı'yla gerçekleşen sosyal ya da kültürel değişimlerden biri değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. **Tanzimat sonrasında ortaya konan edebi ürünlerle ilgili olarak aşağıda verilenlerin hangileri doğrudur?**
I. Tiyatroda dil ve üslup, konuşma diline ve üslubuna yaklaşmıştır.
II. Şiirde, eski şekillerle yeni kavram ve konular ele alınmıştır.
III. Halkın okuması, bilgilenmesi amacıyla roman ve hikâyeler yazılmıştır.

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I, II
D) I, II, III E) II, III

7. Tanzimat'tan sonra orta sınıf oluşur; bu orta sınıf, kendi edebiyatını yaratır; yeni bir edebiyat ortaya çıkar. Dil, artık Divan edebiyatı dili değil, orta tabakanın günlük konuşmaya çok yakın olan dildir. Tanzimat'tan sonra roman ve tiyatro büyük bir önem kazanır. Bu türlerin gelişmesi ve halka ulaşmasında --- büyük rolü vardır.
Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) gazetelerin
C) Batı'nın
E) dilin
- B) yazarlığın
D) eleştirinin

8. Aşağıdakilerin hangisinde Tanzimat sonrasında Türk edebiyatında ilk kez görülmeye başlanan türler birlikte verilmiştir?

- A) Eleştiri – makale – biyografi – şiir
B) Deneme – makale – halk hikâyesi – hikâye
C) Roman – hikâye – tiyatro – eleştiri
D) Tiyatro – meddah – orta oyunu – fıkra
E) Gezi yazısı – makale – şiir – roman

9. Tanzimat tiyatrosu; bir okul, halkın eğitilmesinde bir araç sayılmıştır. Toplumda görülen aksaklıklara doğrudan doğruya dokunmak veya tarihin ibret verici olaylarını ele alıp onlardan

I

ahlaki sonuçlar çıkarmak amaçlanmıştır. Tanzimat tiyatrosunda dil ve üslup konuşma diline ve üslubuna çok yaklaşmıştır.

II

Fakat Namık Kemal'in eserlerinde dil doğallığını kaybetmiş,

III

süslü, yapmacıklı bir hale gelmiştir.

IV

Yukarıda numaralanmış yerlerin hangisinde bir bilgi yanlış söz konusudur?

V

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. I. Herkesin kanun önünde eşit kabul edilmesi
II. Öğretim programını düzenlemek için özel bir komisyon kurulması
III. Kâğıt paranın bastırılması
IV. Osmanlı topraklarının genişlik ve coğrafyaya göre beş büyük orduya ayrılması
V. Devletin kontrolü altında bir darülfünun kurulması, ortaokulların açılması

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda numaralanmış gelişmelerden herhangi biriyle ilgili değildir?

- A) Mali B) İdari C) Askeri
D) Eğitim E) Adli

11. Aşağıdakilerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) İlk özel gazete, Şinasi ve Agah Efendi'nin çıkardığı Tercüman-ı Ahval'dir.
- B) Çeviri ilk roman, Yusuf Kamil Paşa'nın "Tercüme-i Tele-mak" adlı eseridir.
- C) İlk makale, Şinasi'nin yazdığı, "Tercüman-ı Ahval Mukad-dime"sidir.
- D) İlk eleştiri, Namık Kemal'in "Tahrib-i Harabat"ıdır.
- E) İlk roman, Şemsettin Sami'nin "Sergüzeşt" adlı eseridir.

12. Tanzimat, düzenlemeler demektir. Avrupa düşüncü sistemi, Tanzimat'la memlekete yayılmış; edebiyatçılar, sanatı toplu-mun hizmetinde bir araç olarak kullanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi eserlerinde, bu parçada dile geti-rilen anlayışı yansıtmamıştır?

- A) Ziya Paşa
- B) Namık Kemal
- C) Ahmet Mithat Efendi
- D) Abdülhak Hamit Tarhan
- E) İbrahim Şinasi